

16. 5. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nesprávné označení účastníka

O nesprávné označení účastníka, jež umožňuje úvahu o jeho „upřesnění“, může jít jedině tehdy, jestliže určitý nesprávně označený subjekt nezaměnitelně identifikuje konkrétní osobu. Označení účastníka je typicky nesprávné, je-li některý z identifikujících znaků použit vadně, zkomoleně, s písařskou chybou, či vynecháním slova ve víceslovném názvu a pod. a neúplné, jestliže některý z identifikujících znaků chybí.

O nesprávné označení účastníka, jež umožňuje úvahu o jeho „upřesnění“, může jít jedině tehdy, jestliže určitý nesprávně označený subjekt nezaměnitelně identifikuje konkrétní osobu. Označení účastníka je typicky nesprávné, je-li některý z identifikujících znaků použit vadně, zkomoleně, s písařskou chybou, či vynecháním slova ve víceslovném názvu a pod. a neúplné, jestliže některý z identifikujících znaků chybí.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13.9.2000, sp. zn.29 Cdo 613/99)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o zaplacení 21 000 Kč s přísl., vedené u Městského soudu v Brně pod spisovou značkou 17 C 94/95, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. října 1998 č.j. 17 Co 31/97 - 59, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Žalobou podanou 27. 3. 1995 se žalobce F. A. - F. D. domáhal po žalovaném zaplacení částky 21 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 3 % ode dne 7. 12. 1993 do 14. 7. 1994 a ve výši 18 % ode dne 15. 7. 1994 do zaplacení.

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 4. září 1996 č.j. 17 C 94/95 - 26 uložil žalovanému zaplatit žalobci částku 21 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 3 % od 7. 12. 1993 do 14. 7. 1994 a ve výši 18 % od 15. 7. 1994 do zaplacení a uhradit náklady řízení. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaný je povinen ze smlouvy o zprostředkování koupě nemovitosti, uzavřené mezi účastníky dne 30. 4. 1993, zaplatit žalobci zprostředkovatelskou provizi za zprostředkování koupě domu v Ř. 179 od E. R. a J. R.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. října 1998 č.j. 17 Co 31/97 - 59 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu s návrhem, aby žalovaný zaplatil žalobci 21 000 Kč s příslušenstvím, zamítl. Odvolací soud, než přistoupil k věci samé, posoudil právní postavení žalobce, který byl v žalobě označen jako F. A. - F. D. Odvolací soud posoudil žalobu za žalobu podanou fyzickou osobou F. D., vycházející z výpisu živnostenského rejstříku, podle něhož F. D. podnikal jako fyzická osoba pod jménem F. D. a ten jako fyzická osoba udělil rovněž zmocnění právnímu zástupci k podání žaloby. Odvolací soud vyšel ze zjištění, že smlouvu o zprostředkování koupě nemovitosti ze dne 30. 4. 1993 uzavřel žalovaný s realitní kanceláří F. A. R., za kterou smlouvu podepsal M. B., přičemž označení

účastníka - realitní kanceláře F. A. R. není řádným označením ani osoby fyzické ani právnické a toto označení nelze považovat za označení žalobce, který jako fyzická osoba podnikal pod svým vlastním jménem. Odvolací soud dále vyšel ze zjištění, že zmocnění ze dne 4. 1. 1993, dané M. B. F. D., bylo dáno k zastupování žalobce ve všech úkonech spojených s činností realitní kanceláře, nikoliv k zastupování žalobce jako fyzické osoby. Odvolací soud po té dospěl k závěru, že smlouva o zprostředkování koupě nemovitosti byla uzavřena se subjektem /F. A. R./, který nemá způsobilost k právním úkonům, proto je tato smlouva ve smyslu ust. § 38 obč. zák. neplatná a z takto neplatné smlouvy se žalobce, který nebyl ani řádným účastníkem této smlouvy, nemůže domáhat uspokojení nároků, které byly ve smlouvě ujednány.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce dovolání, jehož přípustnost opírá o ust. § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř., neboť odvolací soud svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé a dovolává se důvodů uvedených v ust. § 241 odst. 3 písm. c), d) o.s.ř. Dovolatel namítá, že závěr odvolacího soudu o důvodech neplatnosti smlouvy o zprostředkování ze dne 30. 4. 1993 nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, že odvolací soud měl konkrétněji objasnit skutečnosti, týkající se okolností, za kterých byla uzavřena předmětná zprostředkovatelská smlouva a namítá, že odvolací soud vycházel při zjišťování skutkového stavu především z výpovědi žalovaného, kterou dovolatel považuje za účelovou. Dovolatel vytýká odvolacímu soudu, že nesprávně vyložil znění ust. § 38 obč. zák., když učinil právní závěr, že předmětná smlouva je neplatná ve smyslu ust. § 38 obč. zák., byla-li uzavřena účastníkem, který nebyl řádně označen. Žalobce poukazuje na ustálenou judikaturu k problematice neplatnosti právních úkonů učiněných osobou, která nemá způsobilost k právním úkonům a podle názoru dovolatele nelze ust. § 38 obč. zák. použít na situaci, kdy smlouva je uzavřena účastníkem, který nebyl řádně označen. Žalobce dále uvádí, že nemůže obstát závěr odvolacího soudu o neplatnosti smlouvy z důvodu vady v označení žalobce v písemném vyhotovení smlouvy, když smlouva o zprostředkování nemusí být uzavřena v písemné formě. Dovolatel navrhl, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný se k dovolání nevyjádřil.

Dovolací soud uvážil, že dovolání v označené věci bylo podáno oprávněnou osobou - účastníkem řízení, řádně zastoupeným advokátem podle ust. § 241 odst. 1 o.s.ř., stalo se tak ve lhůtě stanovené ust. § 240 odst. 1 o.s.ř., je charakterizováno obsahovými i formálními znaky požadovanými ust. § 241 odst. 2 o.s.ř., opírá se o možný případ přípustnosti dovolání podle § 238 odst. 1 písm. a), přičemž vychází z dovolacích důvodů podle ust. § 241 odst. 3 písm. c) a d) o.s.ř.

Dovolací soud se nejprve zabýval uplatněným dovolacím důvodem podle ust. § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. Za skutkové zjištění, které nemá oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu ust. § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesu nevyplývaly ani jinak nevyšly najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti, je logický rozpor, nebo který odporuje ustanovení ustanovením § 133 a § 134 o.s.ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - jen ze způsobu, jak k němu soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry (např. namítat, že soud neměl uvěřit svědecké výpovědi nebo výpovědi účastníka řízení, namítat, že výpověď účastníka měla být považována za účelovou, že některý důkaz není ve skutečnosti pro skutkové zjištění důležitý, apod.) Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek z jiných než z výše uvedených důvodů, nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Dovolací soud konstatuje, že v daném případě nastala situace, jež by naplňovala předpoklady tohoto dovolacího důvodu. Skutkové zjištění odvolacího soudu, podstatná pro závěr, že smlouva o zprostředkování koupě nemovitosti ze dne 30. 4. 1993 je neplatná, protože byla uzavřena subjektem - F. A. R., jež nemá způsobilost k právním úkonům, jsou popsána na straně 3 odůvodnění rozsudku odvolacího soudu. Tyto skutkové okolnosti, a to zejména, že předmětná smlouva byla podepsána F. A. R. a nikoliv žalobcem F. D. jako fyzickou osobou, byla odvolacím soudem hodnocena postupem, který odpovídá § 132 o.s.ř. Soud přitom respektoval požadavky, jež jsou na něho kladeny ustanovením § 157 odst. 2 o.s.ř. V hodnocení důkazů odvolacím soudem neshledal dovolací soud z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti a věrohodnosti logický rozpor, když odvolací soud vycházel ze skutkového zjištění, že žalobce předmětnou smlouvu o zprostředkování nepodepsal. Není možno konstatovat, že by odvolací soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů /smlouvou o zprostředkování koupě nemovitosti ze dne 30. 4. 1993 uzavřené mezi žalovaným a F. A. R. - na č.l. 55 spisu/ nebo přednesů účastníků /na č.l. 55 verte/ nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, či že by odvolací soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány. Namítá-li dovolatel účelovou výpověď žalovaného, který se, podle jeho názoru, svou výpovědí snažil zprostit svého závazku, a uvádí, že odvolací soud vycházel především z této účelové výpovědi žalovaného, napadá tak hodnocení důkazů soudem, které samo o sobě - jak je výše uvedeno - není způsobilým dovolacím důvodem.

Předmětem dovolacího přezkumu byla dále otázka, zda z pohledu uplatněného dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř., odvolací soud vyložil správně otázku, neplatnosti smlouvy o zprostředkování.

O nesprávné právní posouzení věci či určité právní otázky ve smyslu ust. § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. se jedná v případě, že odvolací soud na zjištěný skutkový stav aplikoval nesprávný právní předpis nebo správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně nesprávně aplikoval.

Dovolací soud v předmětné věci došel k závěru, že právní posouzení předmětné smlouvy odvolacím soudem bylo správné. Podle § 38 odst. 1 obč. zák., je neplatný právní úkon, pokud ten, který jej učinil, nemá způsobilost k právním úkonům.

Z právního úkonu /předmětné smlouvy o zprostředkování/ je jasně zřetelné, že účastníkem smlouvy není žalobce. V daném případě se nejedná a účastníka smlouvy, který by nebyl pouze řádně označen, jak se domnívá dovolatel. O nesprávné označení účastníka, jež umožňuje úvahu o jeho „upřesnění“, může jít jedině tehdy, jestliže určitý nesprávně označený subjekt nezaměnitelně identifikuje konkrétní osobu. / srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 11. 1996, sp. zn. 3 Cdon 1220/96, uveřejněný v časopise Soudní judikatura v sešitě 6, ročník 1997, pod poř. č. 48/. Označení účastníka

je typicky nesprávné, je-li některý z identifikujících znaků použit vadně, zkomoleně, s písarskou chybou, či vynecháním slova ve víceslovném názvu a pod. a neúplné, jestliže některý z identifikujících znaků chybí. O takovou situaci však v daném případě nejde, když z výpovědi žalovaného na č. l. 55 verte jasně vyplývá, že při uzavírání smlouvy jednal žalovaný s pracovníkem realitní kanceláře F. A. R. a nikoliv se žalobcem F. D. a sám žalobce ve své výpovědi na č.l. 55 verte potvrdil, že o uzavření smlouvy o zprostředkování se žalovaným se dozvěděl až později, přičemž z předmětné smlouvy ani nevyplývá, že smlouvu uzavíral F. D. jako fyzická osoba, zastoupená svým zaměstnancem. Odvolací soud tedy ve svém právním posouzení nepochybil, když na zjištěný skutkový stav aplikoval ust. § 38 odst. 1 obč. zák. o neplatnosti právního úkonu, jelikož jako subjekt předmětné smlouvy vystupoval účastník, který neměl způsobilost k právním úkonům (tzv. nonsubjekt).

Z uvedeného vyplývá, že dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. není naplněn.

Podle ust. § 242 odst. 3 o.s.ř. je dovolací soud povinen i bez návrhu přihlídnout i k vadám uvedeným v § 237 o.s.ř. a i k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Protože takové vady nebyly dovolatelem namítány a ani se z obsahu spisu nepodávají, nezbylo, než dovolání žalované jako nedůvodné zamítnout (§ 243 odst. 1 věta před středníkem o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)